

V ČSÚ se znovu sešla Česká statistická rada

Dne 23. března 2012 se na ČSÚ konalo **41. zasedání České statistické rady**. Rozsáhlý program jednání zahrnoval např. informace o výsledcích III. etapy organizačních změn na úřadě, snižování administrativní zátěže respondentů či problematiku řešení projektu základních registrů. Nejživější diskuse se však odehrála u bodu o rozpočtu ČSÚ a jeho střednědobém výhledu.

V úvodu informovala předsedkyně ČSÚ Iva Ritschelová, že během posledních let dochází k významným změnám v oblasti odborné statistiky. Postupně je redukován počet statistických zjišťování a stále intenzivněji jsou využívány administrativní zdroje dat. Prostor pro další redukci zjišťování je však velmi omezený, jelikož asi 90 % z nich je realizováno v návaznosti na právní akty Evropské unie.

Paralelně s tím i v oblasti hospodaření ČSÚ byla realizována řada významných úsporných opatření jako např. organizační změny, výběrová řízení v oblasti telekomunikací, ukončení leasingu automobilů či přehodnocení nájemních smluv. Pro rok 2012 jsou připravována další opatření v oblasti nájemních vztahů a úspor energie v regionech. Předsedkyně ČSÚ zdůraznila, že předpokládán pokles prostředků úřadu podle střednědobého výhledu Ministerstva financí ČR není pro úřad reálný.

Možnou cestou zvýšení efektivity výkonu státní statistické služby, která však přesahuje interní možnosti ČSÚ, je částečně převedení statistických zjišťování resortních pracovišť do působnosti úřadu. Jedná se především o ta zjišťování, jejichž integrace do systému zjišťování ČSÚ přinese snížení administrativní zátěže, posílí roli ČSÚ jako jediného subjektu reali-

zujícího statistická šetření a umožní optimalizaci a snížení celkových výdajů státního rozpočtu na zajištění státní statistické služby.

Nároky stoupají

Obdobná situace panuje i na Slovensku. Ludmila Benkovičová, předsedkyně Statistického úřadu Slovenské republiky, sdělila, že již v letošním roce existuje deficit pro realizaci statistických zjišťování ve výši 1,5 mil. eur. Celkem 94 % zjišťování na Slovensku je spojeno s evropskými předpisy a redukce proměnných, modulů či zjišťování je velmi problematická. Nároky na nová zjišťování neustále stoupají, avšak bez příslušného finančního krytí.

Mezi další problémy patří i skutečnost, že se na statistické úřady na-

snáží dostat do vládního programu veřejný politický závazek (tzv. Commitment on Confidence in Statistics), což by posloužilo jako další argument pro obhajobu nezávislosti státní statistické služby.

Edvard Outrata, emeritní předseda ČSÚ, upozornil, že když v roce 1993 kanadská vláda výrazně redukovala státní rozpočet, byl rozpočet statistiky dokonce navýšen. Předpokládalo se totiž, že politická rozhodnutí by měla být přijímána především na základě objektivních statistických dat.

Hrozba snížení kvality dat

Na úrovni Evropské poradní komise pro dohled nad statistikou (ESGAB), jejímž členem byl Edvard Outrata znovu jmenován

zvláštní pozornost právě otázkám kvality. Dále Edvard Outrata sdělil, že významnou část zbytečných výdajů způsobuje špatná komunikace mezi rezorty v rámci sdílení registrů a předávání dat a je třeba na danou skutečnost aktivně upozorňovat.

Marie Bohatá, zastupující generální ředitelka Eurostatu, informovala, že i na úrovni Eurostatu dochází k úsporným opatřením. V současnosti si všichni uvědomují důležitost statistiky, proto má daná problematika významnou podporu v Evropském parlamentu.

V rámci novelizace Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 223/2009 o evropské statistice se zdůrazňuje úloha administrativních zdrojů dat a možnost statistiky ovlivňovat podobu těchto zdrojů. Současně aktivně probíhá debata o tzv. negativních prioritách.

Na závěr Marie Bohatá také upozornila, že je nejvyšší čas, aby bylo dosaženo konsensu ohledně definice, co je přiměřená kvalita statistických dat. V případě řady statistik je totiž zcela zřejmé, že by byla dostačující pouze indikativní data odhalující trendy bez nutnosti rozsáhlých a náročných statistických zjišťování.

“
Na statistické úřady se nahlíží především jako na orgány státní správy, nikoliv jako na znalostní instituce, bez jejichž výstupů není možné realizovat procesy ekonomického a politického rozhodování.
”

hlíží především jako na orgány státní správy, nikoliv jako na znalostní instituce, bez jejichž výstupů není možné realizovat procesy ekonomického a politického rozhodování.

V těchto podmínkách se Statistický úřad Slovenské republiky v poslední době, stejně jako ČSÚ,

ve lednu letošního roku, je vidět, že podobné problémy mají všechny země a existuje nebezpečí snížení kvality dat na území Evropské unie. Jedná se o jednu z příčin, proč je v letošním dotazníku, který ESGAB v březnu rozeslal statistickým úřadům, věnována

Egor Sidorov
kancelář předsedkyně